

Suvestinė redakcija nuo 2023-05-10

Įsakymas paskelbtas: TAR 2022-11-28, i. k. 2022-24071

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL LAIKINOSIOS VALSTYBĖS PAGALBOS SODININKYSTĖS SEKTORIUI TEIKIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2022 m. lapkričio 28 d. Nr. 3D-734
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 4 dalimi,

t v i r t i n u Laikinosios valstybės pagalbos sodininkystės sektoriui teikimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Kęstutis Navickas

LAIKINOSIOS VALSTYBĖS PAGALBOS SODININKYSTĖS SEKTORIUI TEIKIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Laikinosios valstybės pagalbos sodininkystės sektoriui teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2022 m. kovo 23 d. Komisijos komunikato Nr. 2022/C 131 I/01 „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. kovo 9 d. Europos Komisijos komunikatu Nr. C(2023) 1711 final „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (toliau – Komunikatas), 2.1 skirsnyje nurodytais specialiaisiais ir 3 skirsnyje nurodytais bendraisiais reikalavimais, Europos Komisijos 2023 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. C(2023) 2789 final patvirtinta valstybės pagalbos schema SA.107127 (2023/N), 2022 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentu Nr. 2472/2022, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius, ir atsižvelgiant į Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrąsias administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 3D-979 „Dėl Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrųjų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios administravimo taisyklės), bei Pagrindinių reikalavimų prisiimant įsipareigojimus mokėti paramą iš valstybės biudžeto lėšų žemės ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės srityse aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 3D-652 „Dėl Pagrindinių reikalavimų prisiimant įsipareigojimus mokėti paramą iš valstybės biudžeto lėšų žemės ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės srityse aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

2. Šios Taisyklės nustato laikinosios valstybės pagalbos, teikiamos iš valstybės biudžeto lėšų, sodininkystės sektoriui (toliau – pagalba) administravimo tvarką ir reikalavimus pareiškėjams, siekiantiems gauti laikinąją valstybės pagalbą.

3. Taisyklių tikslas – išsaugoti sodininkystės sektoriaus veiklos gyvybingumą, esant sutrikdymams obuolių, skirtų perdirbimui, rinkoje dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą.

4. Pagalba turi būti suteikta ne vėliau kaip iki 2023 m. birželio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Komunikate, Bendrosiose administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS

PAGALBOS DYDIS IR REIKALAVIMAI PAGALBAI GAUTI

6. Pagalbos dydis – 400 Eur/ha deklaruotų obelių sodų, bet bendra pagalbos suma vienam obuolių augintojui neturi viršyti maksimalios Komunikato 2.1 skirsnyje nustatytos ribos. Pagalba skiriama už 2022 m. negautas pajamas dėl sutrikdytos obuolių, skirtų perdirbimui, rinkos.

7. Pagalba Lietuvos obuolių augintojams mokama tik tuomet, jeigu 2022 m. rugsėjo mėn. bendros Lietuvos obuolių augintojų pajamos už obuolius, skirtus perdirbimui (pagal VĮ Žemės ūkio duomenų centro (toliau – Centras) duomenis apie supirktų obuolių, skirtų perdirbimui, kiekius ir kainas), buvo bent 50 proc. mažesnės, lyginant su 2017–2021 m. rugsėjo mėn. (atmetus metus, kuriais buvo supirkti obuolių, skirtų perdirbimui, didžiausi ir mažiausi kiekiai) Lietuvos obuolių augintojų bendromis vidutinėmis pajamomis, gautomis už perdirbimui skirtus obuolius. Pajamų pokytis apskaičiuojamas sveikųjų skaičių tikslumu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

8. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti pagalbą pagal Taisykles, jei atitinka šiuos reikalavimus:

8.1. 2022 m. deklaravo ne mažiau nei 5 ha obelių sodo;

8.2. obuolių auginimo veiklą vykdo Lietuvos Respublikos teritorijoje;

8.3. užregistruotas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre kaip žemės ūkio valdos valdytojas arba partneris ne vėliau kaip iki 2021 m. gruodžio 31 d. imtinai;

8.4. nėra gavęs pagalbos, kuri buvo suteikta pagalbos teikėjo Lietuvoje ir Europos Komisijos sprendimu (dėl individualios pagalbos arba pagalbos schemos) pripažinta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, arba yra grąžinęs visą jos sumą, įskaitant palūkanas, teisės aktuose nustatyta tvarka;

8.5. nebuvo ir nėra patvirtintas paramos gavėju pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ (taikoma tik fiziniams asmenims);

8.6. nėra taikomos Europos Sąjungos sankcijos reaguojant į Rusijos karinę agresiją, kaip nustatyta Komunikato 47 punkte. Informacija apie Europos Sąjungos taikomas sankcijas Rusijos ir Baltarusijos Respublikai skelbiamos Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos interneto svetainėje www.urm.lt/sankcijos;

8.7. neturi būti gavęs ir neturi siekti paramos iš kitų nacionalinių ir (ar) Europos Sąjungos (toliau – ES) programų ir (ar) priemonių toms pačioms išlaidoms finansuoti;

8.8. pareiškėjas nėra bankrutuojantis ar likviduojamas;

8.9. pateikia paraišką pagal šias Taisykles;

8.10. pardavimo pajamos iš obelų sodų viršija 50 proc. visų pardavimo pajamų 2021 m.;

8.11. 2022 m. nėra gavęs pagalbos pagal Taisykles.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

9. Vadovaujantis Komunikato 2.1 skirsnio 62 punkto nuostatomis, bendra laikinos valstybės pagalbos suma vienam pareiškėjui (įskaitant ir su šiuo pareiškėju reglamento Nr. 2472/2022 I priedo 3 straipsnyje nurodytais ryšiais susijusius ūkio subjektus) negali viršyti 250 000 Eur. Jeigu apskaičiuota pagalbos suma viršija minėtą maksimalią leistinos pagalbos sumą, prieš priimant sprendimą pagal Taisyklių 22 punktą, apskaičiuota pagalbos suma sumažinama tiek, kad nebūtų pažeistos Komunikato nuostatos (vertinant, ar neviršijamos šiame punkte nurodytos ribos, įskaičiuojamos ir kitos anksčiau pagal Komunikato 2.1 skirsnio nuostatas skirtos laikinos valstybės pagalbos sumos pagal šią ir kitas priemones).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

10. Pagal Taisykles suteikta pagalba sumuojama su valstybės pagalba ir nereikšminga (*de minimis*) pagalba toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms ir bendrai turi neviršyti didžiausios 250 000 Eur pagalbos sumos vienam pagalbos gavėjui.

11. *Neteko galios nuo 2023-05-10*

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

12. Pareiškėjo tinkamumas gauti pagalbą vertinamas pagal paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš Centro ar iš pareiškėjo po Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) paklausimo (-ų). Jei pareiškėjo duomenys skiriasi nuo viešuosiuose registruose esančių duomenų ar Centro pateiktų duomenų, vadovaujamasi duomenimis, esančiais registruose arba pateiktais Centro.

III SKYRIUS

DOKUMENTŲ TEIKIMAS IR ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

13. Paraiškos forma nustatyta šių Taisyklių priede ir skelbiama Agentūros interneto svetainėje adresu www.nma.lt.

14. Pareiškėjas, atitinkantis Taisyklių 8 punkte išdėstytus reikalavimus, gali pateikti Paraišką nuo 2023 m. gegužės 10 d. iki 2023 m. gegužės 19 d. Paraiškos, pateiktos po nurodyto galutinio paraiškų priėmimo termino, nepriimamos. Kvietimas teikti paraiškas pagal Taisyklės skelbiamas Žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) ir Agentūros tinklalapiuose. Kvietime nurodomas paraiškų priėmimo terminas, paraiškų pateikimo vieta, visoms priimamoms paraiškoms kvietimo laikotarpiui skiriama bendra pagalbos suma ir kita informacija, nurodyta Apraše.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

15. Paraiška ir pridedami dokumentai turi būti pateikti asmeniškai, per įgaliotą asmenį, atsiųsti per kurjerį arba registruota pašto siunta Agentūrai (adresas: Blindžių g. 17, 08111 Vilnius), arba elektronine forma, pateikiant užpildytus dokumentus DOC, DOCX, XLS, XLSX, PDF formatu. Elektronine forma teikiami dokumentai turi būti pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuoti elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, ir pateikti Agentūrai elektroniniu paštu dokumentai@nma.lt. Per vieną kartą gali būti keliami ne didesni nei 25 MB apimties dokumentai; didesnės apimties dokumentai gali būti išskaidyti ir teikiami per kelis kartus. Jeigu dokumentai siunčiami ne vienu metu, tai turi būti nurodyta teikiant dokumentus, dokumentai turi būti pateikti tą pačią dieną. Dėl kenkėjiškų programų tikimybės dokumentai negali būti pateikiami nuorodose.

16. Paraiška ir pridedami dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Jei pridedami dokumentai yra užsienio kalba, turi būti pateikti vertimai į lietuvių kalbą. Paraiška turi būti užpildyta elektroninėmis priemonėmis, kiekvienas lapas patvirtintas pareiškėjo parašu. Ranka užpildyta ir (arba) nepasirašyta paraiška nevertinama ir atmetama.

17. Agentūra, gavusi paraišką, ją užregistruoja ir ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo paraiškos gavimo dienos patikrina, ar pareiškėjas atitinka Taisyklių 8 punkto reikalavimus. Agentūra gali paprašyti pareiškėjo papildomos informacijos. Jeigu vertinimo metu buvo rasta klaidų ar vertinimui atlikti trūksta informacijos, pareiškėjui siunčiamas paklausimas elektroniniu paštu. Pareiškėjo atsakymui pateikti suteikiamas 3 darbo dienų terminas nuo paklausimo išsiuntimo elektroniniu paštu dienos. Per nustatytą terminą nepateikus prašomų dokumentų ir (ar) duomenų ir (ar) pateikus ne visus prašomus dokumentus ir (ar) duomenis, paraiška toliau nevertinama ir atmetama.

18. Jeigu paraiška atmetama dėl dokumentų ir (ar) duomenų trūkumo arba atlikus paraiškos vertinimą nustatoma, kad ji yra netinkama finansuoti, Agentūra priima sprendimą dėl paraiškos

atmetimo ar pagalbos neskyrimo ir apie tai elektroniniu būdu informuoja pareiškėją per 15 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos, nurodydama paraiškos atmetimo ar pagalbos neskyrimo priežastis ir sprendimo apskundimo tvarką.

19. Agentūra, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Registro nuostatai), patikrina, ar pareiškėjui suteikus pagalbą pagal Taisyklės, nebus pažeisti Taisyklių 9 ir 10 punktuose nurodyti reikalavimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

20. Jeigu susijusiems ūkio subjektams reikia taikyti mažinimą iki 250 000 Eur ribos, pagalbos suma pareiškėjams sumažinama proporcingai atsižvelgiant į susijusių ūkio subjektų deklaruotą sodų plotą.

21. Agentūra, įvertinusi paraiškas, palygina bendrą visoms tinkamoms paraiškomis finansuoti apskaičiuotą pagalbos sumą (lėšų poreikį) su pagalbai skirtomis (patvirtintomis) lėšomis. Jeigu apskaičiuota pagalbos suma viršija skirtą lėšų sumą, Agentūra kreipiasi į Ministeriją dėl papildomo finansavimo skyrimo galimybės. Jeigu papildomai lėšų neskiriama arba papildomai skirtos lėšų sumos nepakanka patenkinti viso lėšų poreikio, pagalbos suma visiems pareiškėjams mažinama proporcingai trūkstamų lėšų kiekiui.

22. Sprendimą dėl pagalbos skyrimo arba neskyrimo priima Agentūra savo nustatyta tvarka. Informacija apie pareiškėjui skirtą pagalbos sumą skelbiama Agentūros informaciniame portale <https://portal.nma.lt>.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

23. Priėmus sprendimą skirti pagalbą, pareiškėjas tampa pagalbos gavėju. Agentūra, priėmusi sprendimą skirti pagalbą, vadovaudamasi Registro nuostatais, per Registro nuostatuose nustatytą terminą pateikia Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrai duomenis apie pagalbos gavėjams skirtą pagalbą. Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrai pateikta informacija apie suteiktą pagalbą tikslinama Registro nuostatuose nustatyta tvarka.

24. Agentūra užsako lėšas ir išmoka jas pagalbos gavėjams Bendrosiose administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Esant anuliuotiems mokėjimams dėl nekorektiškų banko sąskaitų duomenų, pagalbos lėšas perveda į paskutinę Agentūrai žinomą pagalbos gavėjo banko sąskaitą, kuri buvo naudota išmokėjimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

25. Agentūra iki 2023 m. liepos 31 d. pateikia ataskaitas Ministerijai apie pagalbos gavėjams išmokėtas lėšas, pagalbos gavėjų skaičių ir kitą Ministerijos prašomą informaciją, susijusią su pagalbos teikimu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

26. Centras iki 2022 m. lapkričio 30 d. paskelbia tinklalapyje <https://www.vic.lt/zumpris/statistine-informacija/bulviu-vaisiu-ir-darzoviu-sektoriaus-vidausrinka/> šių Taisyklių 7 punkte nurodytą informaciją.

27. Agentūra, vadovaudamasi Komunikato nuostatomis, iki 2023 m. liepos 31 d. Reglamento (ES) Nr. 2472/2022 III priede nurodytą informaciją tais atvejais, kai vienam pagalbos gavėjui skirta individuali pagalba (t. y. tam pačiam pagalbos gavėjui ir tam pačiam projektui arba veiklai skiriama pagalba, net jeigu ji skirta kelių sprendimų pagrindu ir (arba) pagal skirtingas pagalbos priemones) viršijo 10 000 Eur, pateikia Ministerijai, kuri gautą informaciją paskelbia Europos Komisijos valstybės pagalbos skaidrumo viešos paieškos svetainėje ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo pagalbos suteikimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

28. Mirus pagalbos gavėjui, įpėdinis, gavęs paveldėjimo dokumentus (paveldėjimo teisės liudijimą, nuosavybės teisės liudijimą ar pan.), iki 2023 m. gegužės 1 d., jei dėl pagalbos kreipėsi 2022 m., arba iki 2023 m. lapkričio 1 d., jei dėl pagalbos kreipėsi 2023 m., pateikia Agentūrai laisvos formos prašymą dėl pagalbos priskyrimo kartu su paveldėjimo fakto patvirtinimo dokumentų kopijomis, kitų paveldėtojų rašytinį sutikimą, kad išmokas gaus tik vienas besikreipiantis paveldėtojas; taip pat nurodo finansų įstaigos pavadinimą, kodą ir sąskaitos bei valdos numerį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

29. Privalomos grąžinti lėšos, kurios buvo neteisėtai išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, administruojamos Bendrosiose administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

30. Kontrolė ir priežiūra vykdoma Taisyklių ir Bendrųjų administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Pagalbos teikimo priežiūrą atlieka Agentūra.

31. Agentūra atlieka:

31.1. paraiškų vertinimą, patikrindama visų pareiškėjų pateiktus dokumentus pagalbai gauti;

31.2. užsakomąją patikrą vietoje, jei vertinant kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta netiksli, neišsami ar klaidinanti informacija.

V SKYRIUS FUNKCIJOS IR ATSAKOMYBĖ

32. Pareiškėjai (pagalbos gavėjai) atsako už jų teikiamų duomenų teisingumą ir jų pateikimą Taisyklėse nustatytais terminais.

33. Agentūra atsako už tinkamą mokėtinų pagalbos sumų pareiškėjams apskaičiavimą, sprendimo dėl pagalbos skyrimo ar neskyrimo priėmimą, pagalbos lėšų išmokėjimą ir apskaitą, duomenų į Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrą ir Ministerijai pateikimą.

34. Agentūra ir jos darbuotojai privalo saugoti pareiškėjų / pagalbos gavėjų komercinės paslaptis, kurias jie sužino vykdydami Taisyklėse nurodytas funkcijas, ir pareiškėjų / pagalbos gavėjų sutikimu privalo jas naudoti tik tiems tikslams, dėl kurių jos buvo pateiktos. Agentūra ir jos darbuotojai, atskleidę komercinės paslaptis, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

35. Pareiškėjai ar pagalbos gavėjai, gavę pagalbą neteisėtai, ir asmenys, prisidėję prie neteisėto pagalbos gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Agentūra viešina informaciją apie suteiktą pagalbą Bendrųjų administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

37. Agentūra privalo ne trumpiau kaip 10 metų nuo paskutinės pagalbos pagal Taisyklės suteikimo dienos saugoti visą su pagalbos teikimu susijusią informaciją ir dokumentus.

38. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Priedų pakeitimai:

Priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-311](#), 2023-05-09, paskelbta TAR 2023-05-09, i. k. 2023-08771

Dėl žemės ūkio ministro 2022 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 3D-734 „Dėl Laikinosios valstybės pagalbos sodininkystės sektoriui teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo